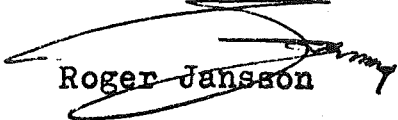

1979-80 Lt - Enkel fråga nr 2.

Till Ålands landstings talman

Med anledning av att det på senare tid framkommit, att ledande personer inom landskapsförvaltningen i egenskap av landskapets officiella företrädare, uttalat sig bindande i ärenden och sammanhang, som har eller kan få vittgående konsekvenser av ekonomisk och politisk bärvidd för landskapets framtid, önskar jag till lantrådet ställa frågan, vilka regler som gäller för ledande tjänstemän och landskapsstyrelseledamöter visavi rätten att i dylika frågor och sammanhang agera.

Mariehamn den 13 februari 1980

Roger Jansson

Herr Talman

Såsom svar på landstingsman Roger Janssons enkla fråga om vilka regler som gäller för ledande tjänstemän och landskapsstyrelseledamöter att uttala sig i egenskap av landskapets officiella företrädare på ett bindande sätt i sammanhang som har eller kan få vittgående konsekvenser av ekonomisk och politisk bärvidd för landskapets framtid, har jag äran anföra följande:

Enligt bestämmelserna i landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse handhar landskapsstyrelsen landskapets allmänna självstyrelseförvaltning. Självstyrelseförvaltningens ärenden handläggs och avgörs av landskapsstyrelsen på föredragning av vederbörande föredragande.

Landskapsstyrelsens avgöranden utges i form av skriftliga beslut och utslag. Beslut, kungörelse eller tillkännagivande av mera allmän betydelse kan enligt landskapsstyrelsens prövning publiceras i författningssamlingen.

Vittgående avgöranden eller åtaganden av ekonomisk eller politisk bärvidd föreläggs landstinget i form av framställning eller meddelande på det sätt landstingsordningen föreskriver. Härvid är formen också skriftlig.

När muntliga uttalanden görs på det sätt landstingsman Roger Jansson synes avse, så görs sådana främst i landstinget av landskapsstyrelseledamöter eller i landstingets eller riksdagens utskott av ledamöter eller tjänstemän. Reglerna för sådana uttalanden är för tjänstemännens del följande:

1. Lantrådet eller vederbörande landskapsstyrelseledamot skall under rättas om att tjänsteman kallats till utskott. De omständigheter hörandet gäller diskuteras.
2. Tjänstemännen skall uttala sig i utskott i sådana ärenden som ankommer på tjänstemannen men ej i andra ärenden.

3. Tjänstemännen skall uttala landskapsstyrelsens ståndpunkt i frågan och inte sin privata åsikt.

För landskapet bindande uttalanden görs dessutom i sådana sammanhang att ett beslut är fattat i landskapsstyrelsen och mottagaren av beslutet infinner sig för att ta del av beslutet. Men också härvid bekräftas beslutet i skriftlig form enligt ovannämnda bestämmelser.

Vad sedan gäller uttalanden av landskapsstyrelseledamöter eller tjänsteman i deras egenskap av privatpersoner så gäller allmänna regler om medborgares yttrandefrihet. Yttrandefriheten skyddas av grundlag. Emellertid innehåller lagstiftningen en mångfald bestämmelser om tjänstemäns tystnadsplikt. Denna tystnadsplikt gäller också för tjänstemän i deras egenskap av privatpersoner. Tystnadsplikten är härvid en tjänsteplikt.

Slutligen gäller för tjänstemän en allmän disciplinsregel att tjänsteman såväl i som utom tjänsten skall iakttaga ett uppförande som är lämpligt med hänsyn till tjänsteställning eller tjänsteplikt. Regeln kan också definieras så att en tjänsteman skall uppföra sig så att han kunde utnämnas till ifrågavarande tjänst ifall den vore ledig att sökas.

Mariehamn, den 28 februari 1980.

V i c e l a n t r å d

Ragnar Erlandsson

Kanslichef

Gunnar Jansson